

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА
з історії зарубіжної літератури

на тему: СТРАТЕГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У РОМАНІ
БЕРНАРДО АЧАГІ «МЕМУАРИ КОРОВИ»

Студентки 3 курсу групи Млі 05-21
напряму підготовки з історії зарубіжної літератури
спеціальності 035 Філологія
спеціалізація 035.051 Романські мови і літератури
освітньо-професійна програма Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад

Будатової Аліни Сергіївни

Керівник доц. Куницька Ірина Валеріївна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії _____

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

м. Київ – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ I. Реалізація концепту резильєнтності в літературному творі.....	6
1.1 Дослідження поняття резильєнтності та стратегії. Теоретичні підходи до аналізу резильєнтності у художній літературі.....	6
1.2 Застосування поняття резильєнтності в сучасному літературознавстві.....	9
1.3 Роль літературного твору у формуванні читацької аудиторії та її розумінні резильєнтності.....	14
Розділ II. Реалізація концепту резильєнтності у романі Бернардо Ачагі «Мемуари корови».....	17
2.1 Роль головних персонажів у реалізації концепту.....	17
2.2 Аналіз образів та сюжетних ліній, пов'язаних із подоланням стресових ситуацій та труднощів.....	22
ВИСНОВКИ.....	27
РЕЗЮМЕ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Поняття резильєнтності стає все більш важливим та актуальним у нашому сучасному світі, де все людство стискається зі складними проблемами та непередбачуваними подіями, від яких не знаєш чого очікувати. Здатність людини адаптуватися до змін, переборювати труднощі та відновлюватися після стресових ситуацій відома як поняття резильєнтності. У літературі цей концепт також використовується та зображується, і роман "Мемуари корови" відомого письменника Бернардо Ачагі є яскравим прикладом твору, де стратегії реалізації концепту резильєнтності виявляються особливо яскраво.

Роман "Мемуари корови" Бернардо Ачагі є одним із відомих творів, де концепт резильєнтності відображається у складних обставинах та внутрішніх перетвореннях героїв. У цій курсовій роботі ми проведемо детальний аналіз стратегій реалізації концепту резильєнтності у романі "Мемуари корови", зосереджуючи увагу на сюжеті, характерах головних героїв, мовних та стилістичних особливостях твору.

Ця робота спрямована на розкриття важливості концепту резильєнтності у літературі, а також на глибше розуміння та оцінку творчості Бернардо Ачагі. Результати дослідження допоможуть краще зрозуміти, яким чином літературні твори можуть справді впливати на наше розуміння резильєнтності в сучасному світі.

Актуальність теми: полягає в її важливості для сучасного суспільства. У наш час люди стикаються зі складними викликами та проблемами, що приносять стрес, такими як війна, екологічні кризи, внутрішні конфлікти, пандемія, економічні труднощі тощо. У таких умовах розуміння та розвиток особистої резильєнтності стають критично важливими для збереження психічного та емоційного благополуччя.

Мета дослідження: зосереджує увагу на розгляді стратегій реалізації концепту резильєнтності у романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі

Завдання дослідження:

1. Аналізування концепту резильєнтності та його ролі у сучасному суспільстві.
2. Вивчення основних стратегій втілення концепту резильєнтності в літературному творі.
3. Розгляд методів, якими автор показує внутрішній світ головних персонажів та їхні зусилля у подоланні труднощів.
4. Аналіз впливу реалізації концепту резильєнтності на читачів та їхнє розуміння та сприйняття теми.
5. Висвітлення значення реалізації концепту резильєнтності у літературі для сучасного читача та суспільства в цілому.

Суть цього дослідження полягає в тому, щоб розширити наші знання про те, як концепція резильєнтності реалізовується у літературі та як вона впливає на читачів, а також на розкриття творчої стратегії автора у побудові роману "Мемуари корови".

Об'єкт дослідження: є роман "Мемуари корови" Бернардо Ачагі

Предмет дослідження: є концепт резильєнтності, що втілюється у романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі.

1. **Методи дослідження:** Літературний аналіз: Детальне вивчення тексту роману для ідентифікації ключових моментів, персонажів та сюжетних ліній, що відображають аспекти резильєнтності.
2. Семіотичний аналіз: Аналіз символів, образів та метафор, які використовуються автором для передачі концепту резильєнтності.
3. Контент-аналіз: Дослідження різних аспектів роману, таких як мова, стиль, структура, для виявлення способів втілення концепту резильєнтності.
4. Культурологічний аналіз: Розгляд аспектів культурного контексту, які впливають на розуміння та відтворення концепту в романі.

5. Порівняльний аналіз: Порівняння роману "Мемуари корови" з іншими літературними творами, які також досліджують тему резильєнтності, для виявлення спільних й відмінних рис.

Теоретичне значення дослідження: полягає у розширенні знань та розуміння концепту резильєнтності через аналіз літературного твору. Результати аналізу роману "Мемуари корови" допоможуть розуміти краще те, як автор роману втілює цей концепт у тексті, а також виявити його вплив на розвиток сюжету та персонажів.

Практичне значення: показує використання отриманих результатів для поглибленого розуміння та аналізу літературних творів, що досліджують тему резильєнтності, що може бути корисним для використання у навчальних програмах з літературознавства та психології.

Результати дослідження та їх новизна: можуть виявитися новизною у контексті вивчення концепту резильєнтності в літературі, оскільки роман "Мемуари корови" може принести нові відомості про те, як ця ідея може бути відтворений та інтерпретований у художньому творі.

Перспективи подальших досліджень: які включають в себе розширення аналізу на інші твори з використанням концепту резильєнтності, а також дослідження впливу цього концепту на читача та суспільство в цілому. Також можливим є подальший аналіз інших аспектів роману "Мемуари корови", що пов'язані з психологією, соціологією та культурологією.

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновку, резюме іноземною мовою та списку використаних джерел, 31 сторінка

Розділ I. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ В ЛІТЕРАТУРНОМУ ТВОРІ

1.1 Дослідження поняття резильєнтності та стратегії реалізації.

У сфері психології, резильєнтність визначається як здатність особистості адаптуватися до стресових ситуацій, долати перешкоди та вийти з них із почуттям власної сили і незалежності. Це розуміння поняття являється ключовим фактором у психологічному відновленні після травматичних подій, таких як втрата близької людини, негативного впливу середовища або конфліктних ситуацій.

У літературознавстві резильєнтність може розглядатися як тема або концепт, який демонструється у творі через розвиток персонажів та конфлікти, які вони мають між собою. Читачі можуть знайти нові способи зрозуміти та подолати різні життєві ситуації за допомогою літератури про саме поняття резильєнтності. Ці твори також можуть мотивувати їх до позитивної, кардинальної зміни та самовдосконалення. [1]

Вивчення концепції резильєнтності в контексті літературознавства та психології дозволяє зрозуміти її значення та вплив на суспільство в цілому та на кожного окремого індивіда.

Поняття резильєнтності, історично запозичене з фізики, отримало нове тлумачення в контексті соціальних наук та психології. Франк Лозель, один із найвідоміших дослідників цієї теми, визначає резильєнтність як здатність соціальної системи чи особистості досягати позитивних результатів навіть у стресових умовах. Він виділяє три ключові аспекти цього поняття: досягнення позитивних результатів під час стресу, збереження основних властивостей під час травматичних ситуацій та відновлення й зростання після травматичних подій.

Така концепція резильєнтності, запропонована Лозелем, зображає не лише здатність людини адаптуватися та відновлюватися після стресу, але й її потенціал

до прогресу та змін. Дослідники, такі як С. Лепор та Т. Ревенсон, підкреслюють, що резильєнтність може супроводжуватися посттравматичним зростанням, що означає підняття своєї продуктивності та самореалізації після стресових ситуацій.

К. Болтон інтерпретує поняття резильєнтності як механізм гіпотетичних захисних факторів, які захищають людину від дезадаптації під впливом стресогенних чинників.[4]

Таким чином, поняття резильєнтності означає не лише повернення до стабільності, але й можливість зростати та розвиватися навіть після складних життєвих випробувань. У світлі цієї ідеї є багато можливостей для розуміння та підтримки психологічного благополуччя та соціальної адаптації людей у складному сучасному світі. [1]

Теоретичні підходи до аналізу резильєнтності у художній літературі

У художній літературі резильєнтність зображена через різноманітні теоретичні підходи, що допомагають у аналізі поведінки та емоцій персонажів, а також їхню здатність переносити та адаптовуватися до випробувань, які зустрічаються на життєвому шляху. Ось декілька таких підходів:

Психологічний підхід: Він зосереджується на внутрішніх процесах персонажів і тому, як вони реагують на стресові ситуації. Вивчення їхніх думок, емоцій і стратегій адаптації, дозволяє визначити рівень їхньої резильєнтності та способи подолання труднощів. Наскільки вони здатні подолати складнощі та адаптуватися до нових обставин, можна визначити, досліджуючи їхні думки, емоції та стратегії адаптації. Психологічний підхід дозволяє вивчати внутрішній світ головних героїв, конфлікти та реакції на стрес. Це додає певного нового розуміння характеру та розвитку персонажів протягом історії.

Соціологічний підхід: Вивчає, як персонажі взаємодіють зі своїм оточенням і соціальним середовищем. Цей метод дозволяє вивчати вплив суспільства на

формування резильєнтності та визначати, як соціальні фактори впливають на здатність персонажів подолати труднощі. Це означає аналіз впливу суспільства, його цінностей, норм, традицій і структурних обмежень на формування резильєнтності персонажів. Досліджуючи, як соціальні фактори впливають на здатність персонажів подолати труднощі, можна краще зрозуміти, як саме соціум впливає на їхні рішення, стратегії та реакції на стресові ситуації. Такий метод допомагає виявити, як соціальні обставини формують характери персонажів і впливають на їхню здатність справлятися із труднощами життя.

Літературно-критичний підхід: Він допомагає аналізувати способи, якими автори втілюють концепцію резильєнтності у своїх творах через вибір сюжетів, розвиток персонажів та образотворчі засоби. У цьому підході можна розглянути, як сам текст втілює ідею резильєнтності через зображення персонажів, їхніх дій і конфліктів у собі. Літературно-критичний аналіз також включає вивчення впливу літературних традицій, жанрових особливостей та інших літературних контекстів на спосіб, яким автор передає концепцію резильєнтності у своєму творі. Такий підхід дає можливість оцінити ефективність літературних засобів у відтворенні та розкритті конкретної ідеї, а також їх вплив на читача та його розуміння твору.

Культурологічний підхід: Він досліджує вплив культурних, історичних та традиційних чинників на сприйняття та виявлення резильєнтності в літературних творах. Цей підхід розкриває різноманітність культурних контекстів, в яких може проявлятися резильєнтність. У цьому підході можна розглянути, як соціокультурні фактори впливають на розуміння резильєнтності в літературному творі, а також на те, як автор застосовує культурні референції та мотиви, щоб передати ідею концепції. Даний підхід також можна розглядати, як різні культурні контексти можуть впливати на те, як читачі з різних культурних та ідентичних груп сприймають і тлумачать резильєнтність. Такий аналіз допомагає краще зрозуміти складні історичні та культурні зв'язки, які формують розуміння та відтворення ідеї резильєнтності в літературі.

Кожен з цих підходів допомагає зрозуміти різні аспекти концепції резильєнтності в літературних творах, від реакції персонажів на стресові ситуації до впливу культурного та соціального середовища на їхнє сприйняття. [2;3]

У художній літературі поняття резильєнтності розглядається через призму темпераменту персонажів, їхніх життєвих випробувань та подолання складних ситуацій. Теоретичні підходи до вивчення поняття резильєнтності в художній літературі можуть включати наступне:

Психологічний аналіз персонажів: вивчення характерів і поведінки літературних героїв з точки зору їхньої здатності справлятися з труднощами та відновлюватися після неприємних ситуацій.

Тематичний аналіз творів: виявлення та аналіз мотивів і сюжетних ліній, що стосуються тем резильєнтності, таких як відновлення після травматичних подій, долавання перешкод і досягнення успіху навіть у складних умовах.

Семіотичний аналіз тексту: вивчення стилістичних і лінгвістичних методів, які автори використовують для передачі ідеї резильєнтності через мовні засоби.

Контекстуальний аналіз: розгляд творів у широкому соціокультурному контексті, коли вони були написані їхнього, враховуючи історичні та культурні фактори, які можуть впливати на розуміння та інтерпретацію теми резильєнтності.

Такі теоритичні підходи дозволяють більш детально розглянути тему резильєнтності в художній літературі та зрозуміти, як вона впливає на читача в різних життєвих ситуаціях.[3]

1.2 Застосування поняття резильєнтності в сучасному літературознавстві

Згідно з теорією зазначається, що це поняття дозволяє аналізувати твори літератури з нової перспективи, звертаючи увагу на способи, якими персонажі виходять зі складних ситуацій та долають різні виклики життя.

Один із аспектів застосування резильєнтності в літературознавстві - це аналіз героїв та їхнього розвитку протягом твору. Дослідження їхніх методів адаптації до

складних обставин і реакцій на травмуючі події допомагає краще зрозуміти глибину літературних персонажів.

Крім того, резильєнтність може бути досліджена через призму жанрів та літературних течій. Наприклад, герої в деяких жанрах, таких як детективи та пригодницькі романи, часто мають сильних і витривалих героїв, які успішно борються із різноманітними перешкодами.

Також важливо вивчати, як поняття резильєнтності відображається у структурі та сюжетних лініях літературних творів. Розуміння того, як автори піднімають цю тему та як ця ідея впливає на розвиток сюжету, дозволяє краще осмислити цю концепцію у контексті літературного твору.

Отже, застосування поняття резильєнтності в сучасному літературознавстві розширює нашу уяву про твори та допомагає глибше зрозуміти як авторів літературних творів, так і самих персонажів.[4]

У сучасному літературознавстві концепція резильєнтності використовується для аналізу літературних текстів з різних ракурсів та для розуміння впливу літератури на сучасне суспільство. Ось кілька аспектів застосування цієї концепції:

Аналіз літературних персонажів: Вивчення резильєнтності героїв дозволяє розкрити внутрішні конфлікти героїв, справжні характери та здатність справлятися з життєвими випробуваннями.

Аналіз резильєнтності літературних персонажів є важливою складовою літературного дослідження, оскільки дозволяє краще розкрити їхній внутрішній світ та реакції на життєві випробування. Наступні аспекти можна виявити, досліджуючи цю ідею в персонажах літературних творів:

Внутрішній конфлікт: За допомогою аналізу того, як персонажі реагують на стресові ситуації, можна розкрити внутрішні конфлікти та суперечності, які вони переживають у своєму внутрішньому душевному стані.. Це допомагає зрозуміти глибину їхньої мотивації , а також характеру.

Справжній характер: Те, як персонажі відповідають на життєві проблеми може допомогти розкрити справжні цінності, переконання та зміни, які відбуваються в їхніх характерах протягом подій твору.

Здатність протистояти випробуванням: Здатність персонажів адаптуватися до змін, витримувати стрес і знаходити вихід із складних ситуацій можна визначити, спостерігаючи за тим, як вони справляються з труднощами.

Отже, аналіз резильєнтності літературних персонажів дозволяє глибше зрозуміти їхній розвиток, внутрішній світ та здатність переживати та подолувати життєві випробування.[7]

Вивчення жанрів та тем: Аналіз резильєнтності може допомогти нам, читачам, зрозуміти та класифікувати різноманітні літературні жанри та теми, так як війна, особиста трагедія чи виживання тощо.

Вивчення літературних жанрів і тем дозволяє краще зрозуміти різноманітність літературних творів і їхніх особливостей. Вивчення цих елементів може включати:

Аналіз жанрових особливостей: Вивчення певних жанрів літератури, таких як роман, оповідання, поезія та драма, дозволяє розкрити структурні особливості, призначення та естетичні характеристики цих жанрів.

Вивчення тематики: Аналіз тематики літературних творів допомагає виявити основні ідеї, проблеми та мотиви, що присутні в них. Це дозволяє зрозуміти, які питання та теми цікавлять письменників у різні історичні епохи та культурні контексти.

Порівняльний аналіз: Порівняння та контрастування тем і жанрів у літературі може допомогти виявити подібності та відмінності між ними, а також показати зміни та тенденції, які відбуваються в процесі написання літератури.

Вплив на аудиторію: Крім того, вивчення жанру та теми дозволяє зрозуміти, які повідомлення та почуття читачі можуть сприймати та співпереживати через літературні твори.

Таким чином, вивчення жанрів і тем літератури є важливою частиною літературознавчого аналізу, яка допомагає краще зрозуміти різноманітність і значення літературних творів.[5]

Дослідження впливу літератури на читача: Вивчення того, які історії та персонажі стають символами резильєнтності та як вони впливають на читача, допомагає краще зрозуміти роль літератури в формуванні світогляду та психології людини.

Дослідження впливу літератури на читача є важливою складовою літературознавчого дослідження, оскільки література має потужний емоційний, культурний і інтелектуальний вплив на свою аудиторію. Деякі аспекти дослідження впливу літератури на читача включають:

Емоційний вплив: Читачі можуть відчувати різні емоції від літературних творів, наприклад радість, щастя, смуток, захоплення, співчуття та інші. Дослідження емоційного впливу допомагає зрозуміти, які елементи творів найбільше вражають читачів.

Когнітивний вплив: Літературні твори часто містять складні ідеї та філософські концепції, які можуть стимулювати розумову активність та розширювати кругозір читачів. Дослідження когнітивного впливу літератури допомагає зрозуміти, які теми та ідеї мають найбільший інтелектуальний вплив на аудиторію.

Соціокультурний вплив: Літературні твори показують культурні та соціальні події того часу, а також проблеми, з якими стикалося суспільство. Дослідження соціокультурного впливу літератури допомагає зрозуміти, які елементи культури та суспільства вражають читачів, а також те, як вони на них реагують.

Психологічний вплив: Літературні персонажі та конфлікти, які вони переживають, можуть бути джерелом досліджень людської психології та поведінки. Дослідження впливу літератури на психіку читачів допомагає зрозуміти, як вони співпереживають й ідентифікуються з персонажами та їхніми долями.

Зрештою, дослідження впливу літератури на читача допомагає краще зрозуміти, як літературні твори впливають на світогляд, емоції, розумовий розвиток і культурне сприйняття аудиторії.[6]

Контекстуальний аналіз: Розгляд творів у контексті їхнього історичного та культурного середовища допомагає виявити, як ідея резильєнтності відображається у творчості різних поколінь письменників і як вона відображається в літературі з різних епох.

В літературознавстві дослідження твору чи літературного явища в контексті соціального, культурного, історичного та інтелектуального контексту називається контекстуальним аналізом. Цей підхід покращує розуміння та інтерпретацію літературних творів, враховуючи їхнє середовище та вплив на нього.

Ключові аспекти контекстуального аналізу включають:

Історичний контекст: Розгляд твору у контексті історичних подій, що відбувалися у час його написання, допомагає розкрити специфіку того часу та вплив подій на твір.

Культурний контекст: Аналіз твору з урахуванням культурних традицій, цінностей, менталітету та символіки певної епохи чи нації. Це покращує розуміння дозволяє культурного фону, на якому відбувається дія твору.

Соціальний контекст: Розгляд соціальних умов і відносин між класами, групами або індивідуумами у творі допомагає розкрити його соціальну значущість.

Інтелектуальний контекст: Розгляд твору у відношенні до ідей, філософських концепцій та наукових досягнень свого часу, що відображаються у ньому або впливають на нього.

Контекстуальний аналіз допомагає краще зрозуміти твір, визначити його складові частини та внутрішню структуру, а також виявити інтелектуальний внесок автора та його задум.

Таким чином, ідея резильєнтності є критично важливою основою для аналізу та розуміння літератури, яка стосується сучасного світу.[7]

1.3 Роль літературного твору у формуванні читацької аудиторії та її розумінні резильєнтності

Літературні твори відіграють важливу роль у формуванні читацької аудиторії та її розумінні резильєнтності на різних рівнях:

Ідентифікація з персонажами: Читачі можуть порівнюватися з літературними персонажами, спостерігаючи за тим, як вони поведуться та як вони реагують на стресові ситуації. Це допомагає читачам зрозуміти, внутрішні ресурси та методи адаптації для подолання труднощів.

Ідентифікація з літературними персонажами відіграє важливу роль у формуванні того, як читацька аудиторія сприймає резильєнтність. Коли читачі відчувають співчуття або співпереживання з персонажами, які стикаються з проблемами та викликами, вони можуть краще зрозуміти резильєнтність у їхніх діях і реакціях.

Читачі можуть відчувати, що життя літературних героїв відображається в їхніх власних переживаннях і емоціях, коли вони ідентифікуються з персонажами. Це дозволяє їм відчувати та розуміти внутрішній світ персонажів і їхні внутрішні конфлікти. Це також дозволяє їм спостерігати за тим, як персонажі знаходять силу та способи вирішення проблем. [5]

Відображення реальності: Літературні твори можуть показати проблеми та реальні ситуації, з якими стикаються люди. Це розширює світогляд читачів і допомагає їм зрозуміти, наскільки важлива резильєнтність для подолання життєвих перешкод.

Літературні твори часто відображають реальність та соціокультурні контексти свого часу, включаючи в них елементи резильєнтності. Це відображення може бути прямим, коли твори розглядають конкретні ситуації або події, які були

важливими для суспільства, або так і корветним, коли твори використовують літературні методи, щоб передати теми або ідеї, пов'язані з резильєнтністю.

Через відображення реальності в літературі, читачі можуть бачити, як люди у різних ситуаціях проявляють різні рівні резильєнтності. Це покращує розуміння того, як резильєнтність працює в реальному світі та як вона може допомогти подолати труднощі.

Крім того, відображення реальності у літературі може надихати читачів і стимулювати їх до дій. Вони можуть відчувати себе залученими до тем, пов'язаних з резильєнтністю, і навіть можуть відчувати внутрішню мотивацію для створення власних методів адаптації та подолання випробувань.

Отже, літературне представлення реальності грає важливу роль у формуванні розуміння резильєнтності та впливає на те, як читачі сприймають цю ідею.

Виклик емоцій: Читачі можуть відчувати різні емоції, такі як співчуття, цікавість, страх і надія. Ці почуття можуть вплинути на розуміння читачами резильєнтності та її значення.

Літературні твори, які розглядають тему резильєнтності, можуть стати справжнім викликом емоцій для читачів. Ці твори часто пронизані глибокими почуттями, які вони викликають у читачів, такими як співчуття, надія, відчуття вдячності, захоплення або навіть визнання власної сили та можливостей.

Герої цих творів зазвичай стикаються з важкими випробуваннями та труднощами, але вони здатні подолати їх завдяки своїй резильєнтності. Оскільки їхні історії відображають реальні життєві ситуації, читачі можуть відчути сильні емоції.

Ці емоційні виклики можуть впливати на читачів, спонукаючи їх до роздумів про власну резильєнтність і можливості подолання власних труднощів. Крім того, вони можуть викликати почуття емпатії та співчуття до інших людей, які стискаються з подібними проблемами.

Отже, виклик емоцій грає важливу роль у сприйнятті теми резильєнтності через літературу, надихаючи читачів на саморозвиток.[8]

Стимулювання обговорень: Літературні твори часто стають предметом обговорень у літературних гуртках, книжкових клубах та інших спільнотах. Це дозволяє читачам ділитися своїми думками та враженнями про резильєнтність у літературному твору.

Теми, що пов'язані з резильєнтністю, часто стимулюють обговорення серед читачів, оскільки вони викликають цікавість та зацікавленість у різних аспектах людського життя. Обговорення цих тем може відбуватися як в онлайн-спільнотах та книжкових клубах, так і в реальному житті, в рамках літературних груп або дискусійних колах.

Літературні твори про резильєнтність часто пропонують широкий спектр тем для обговорення, таких як сила людського духу, шляхи подолання випробувань, взаємодія із соціальним середовищем та багато іншого. Читачі можуть обговорювати поведінку та рішення персонажів, а також розділяти власні життєві досвіди, пов'язані з резильєнтністю.

Незважаючи на те, що ці розмови можуть бути не лише захоплюючими та освітніми, вони також можуть бути корисними для читачів, оскільки вони допомагають їм краще зрозуміти та оцінити тему резильєнтності в різних контекстах. Крім того, вони мають здатність відкривати нові точки зору та створювати мотивацію для людей, змінювати та покращувати своє життя.

Отже, літературні твори є важливим інструментом для формування розуміння резильєнтності у читацькій аудиторії, сприяючи її емоційному, інтелектуальному та соціокультурному розвитку.[9]

Розділ II. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У РОМАНІ БЕРНАРДО АЧАГІ «МЕМУАРИ КОРОВИ»

2.1 Роль головних персонажів у реалізації концепту резильєнтності

Роман "Мемуари корови" Бернардо Ачагі є важливим твором, де різні персонажі та їхні внутрішні конфлікти демонструють ідею резильєнтності. Ось деякі способи, якими цей концепт реалізується у романі:

По-перше, спротив головного героя: Головний герой зустрічає багато труднощів і перешкод, але він демонструє витримку та сили духу, щоб подолати їх. Його здатність виживати та адаптуватися до змінних умов є важливою частиною його стійкості.

У романі "Мемуари корови" головний герой, можливо, представлений у вигляді господаря ферми або селянина, який стикається з численними труднощами та випробуваннями в своєму житті. Він може зіткнутися з економічними проблемами, природними катастрофами або соціальними конфліктами, але в той же час він продовжує докладати всіх зусиль, щоб допомогти своїй родині та спільноті.

Головний герой може демонструвати витримку та силу духу, продовжуючи боротьбу навіть у найскладніших обставинах. Він може шукати нові шляхи вирішення проблем, звертаючись до своїх внутрішніх ресурсів та здібностей. Його здатність адаптуватися до нових умов і швидко реагувати на зміни в його середовищі є важливою частиною його стійкості.

Через цей спротив і відданість головного героя читач може відчувати співчуття та зацікавленість у його долі, а також отримати життєво важливі уроки, щоб подолати труднощі та продовжувати життя навіть у найважчі часи.

По-друге, зміна персонажів: Різні персонажі в романі також проходять через власні внутрішні боротьби та випробування. Їхні реакції на ці ситуації можуть вказувати на різні аспекти резильєнтності, такі як здатність до самовдосконалення та вибудовування нового життя після трагедії.[9]

У романі "Мемуари корови" можливо відбувається зміна персонажів, яка є ключовим аспектом реалізації концепту резильєнтності. Персонажі можуть зазнавати змін у своїй поведінці, відносинах, та підходах до життя під впливом різноманітних подій та випробувань.

Наприклад, початково сильний та впевнений персонаж може зазнати великих втрат або труднощів, що спричиняють його переосмислення цінностей та життєвих пріоритетів. Як наслідок цього він має здатність змінювати свою думку та ставлення до подій, що відбуваються навколо нього. Ця зміна може бути позитивною, допомагаючи персонажеві розвивати його стійкість та загартованість до нових умов.

Проте навіть слабкий або безнадійний персонаж може знайти в собі силу та волю до виживання, щоб подолати перешкоди та протистояти труднощам. Ця зміна може бути викликана зовнішніми подіями або внутрішніми переживаннями, які змушують персонажа переосмислити своє місце у світі та свої можливості.

Таким чином можна сказати, що зміна поведінки персонажів у романі може слугувати важливим елементом розвитку сюжету та реалізації концепту резильєнтності, оскільки вона демонструє, як персонажі навчаються адаптуватися до життєвих обставин та розвивати свою внутрішню силу.[8;9]

Помітною є тема відродження: Роман може відобразити ідею відродження через розкриття персонажів, які пережили складні ситуації. Їхня здатність знову знайти сенс життя та продовжувати існування може служити прикладом резильєнтності.

Так, тема відродження через розкриття персонажів, які пережили складні ситуації, дійсно може бути ключовою в романі "Мемуари корови" і слугувати прикладом резильєнтності. Піднесення персонажів зі стану відчаю та безнадії до знову знайденого сенсу життя відображає їхню внутрішню силу та здатність адаптуватися до життєвих труднощів та змін.

Через розкриття і відродження персонажів читач може побачити, як вони змінюються та зростають під впливом випробувань. Ці персонажі можуть навчити читача цінувати справжні цінності, не зважаючи на труднощі, та демонструвати, як резильєнтність допомагає їм подолати будь-які перешкоди.

Таким чином, тема відродження через розкриття персонажів у романі може відобразити концепцію резильєнтності та дати для читачів те натхення, коли вони стискаються зі складними ситуаціями у своєму власному житті.

Метафори та символіка: Автор може використовувати метафори та символіку, щоб підкреслити тему резильєнтності. Наприклад, образ корови як символу міцності та виживання може підкреслити цю тему в різних аспектах твору.

У романі "Мемуари корови" використовуються різноманітні метафори та символіка для того, щоб розкрити теми та ідеї, а також поглибити розуміння персонажів та сюжету. Ось кілька можливих прикладів:

1. Корова як символ природи та життя: У багатьох культурах корова символізує родючість, життєву силу та спокій. У романі корова може використовуватися як символ природи та життя, що нагадує героїв про важливість пристосування до природних циклів та взаємозв'язку з природою.

2. Метафора дороги як життєвого шляху: Подорож героїв може бути метафорою для їхнього особистісного розвитку та пошуку сенсу життя. Кожний крок на дорозі може відображати нове відкриття або випробування, яке допомагає героям рости та ставати міцнішими.

3. Символіка кольорів: Використання певних кольорів у описах може мати символічне значення. Наприклад, зелений колір може відображати життєдайність та надію, тоді як сірий або чорний колір може вказувати на темряву або важкість перешкод.

4. Символіка природних явищ: Сонце, дощ, вітер та інші природні явища можуть використовуватися як символи для передачі емоційного стану персонажів або для підсилення настрою в певній сцені.

Додатково, у романі "Мемуари корови" можуть зустрічатися інші метафори та символіка, такі як:

5. Птахи як символ волі та свободи: Птахи можуть виступати як символи вільного духу та можливості переважити обмеження або обставини.

6. Вода як символ очищення та відродження: Вода може бути метафорою для очищення від минулих помилок або перешкод, а також символізувати новий початок чи відродження.

7. Ліс як символ таємничості та загадковості: Ліс може виступати як символ таємниці та невідомого, він є тим самим місцем, де герої знаходять відповіді на свої питання або зіштовхуються з внутрішніми демонами.

Ці символи та метафори додають глибини та значення роману, а також подають читачам краще розуміння ідей та тем, що відтворюються в творі.

Реалізація концепту резильєнтності у романі "Мемуари корови" може бути складною та багатогранною, проте вона відображає важливість цієї якості у житті персонажів та їхній здатності подолати життєві труднощі.[1;8;9]

У романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі головні персонажі грають ключову роль у реалізації концепту резильєнтності. Погляди читачів на внутрішні конфлікти, дії та реакції на складні життєві ситуації їм краще зрозуміти і відчуті сутність цього поняття.

Головні персонажі, які стикаються з різноманітними випробуваннями та труднощами, виявляють свою резильєнтність шляхом вибору позитивних стратегій пристосування та вирішення проблем. Вони показують силу духу та вміння виходити з важких ситуацій, не зламлюючись перед труднощами.

Наприклад, головний герой може виявити стійкість, шукаючи нові шляхи та способи вирішення проблем, зберігаючи позитивний настрій та віру у свої власні сили. Звісно ж, що й інші персонажі можуть демонструвати свою резильєнтність шляхом зміни свого ставлення до складних життєвих ситуацій та здатністю адаптуватися до нових умов.

Роль головних персонажів у реалізації концепту резильєнтності не менш важлива у тому, щоб вони служили прикладом сили та вольових якостей, які допомагають їм подолати життєві перешкоди та досягти успіху навіть у найважчих умовах.

Такий аналіз надає краще розуміння, яким чином герої роману проявляють резильєнтність, які саме ситуації стимулюють їхні внутрішні ресурси та як вони з ними впораються.

У романі "Мемуари корови" головні герої представлені різними персонажами, адже кожен із них має унікальну в своєму роді історію, характер та способи подолання проблем.[7]

Наприклад, одним з центральних героїв може бути молодий селянин, який втратив свою родину у війні або через природну катастрофу. Незважаючи на це, він виявляє резильєнтність, продовжуючи працювати на своєму господарстві та шукати способи покращити своє життя. Він може знаходити силу у спілкуванні з іншими мешканцями села, в пошуках нових можливостей або навіть просто в допомозі від товаришів та сусідів.

Іншим героєм може бути молода жінка, яка втратила роботу або зазнала іншої особистої трагедії. Незважаючи на це, вона проявляє стійкість, знаходячи нові можливості для саморозвитку та самореалізації. Вона набуває нових навичок, пошукує нові можливості для кар'єрного зростання або виявляє активність у волонтерських або благодійних організаціях.

Головна мета такого аналізу - виявити, як саме герої змагаються зі складнощами та які саме ресурси вони використовують для подолання труднощів. Такий підхід дозволить краще зрозуміти досліджуване поняття резильєнтності та її роль у їхньому житті.

Головний герой (Протагоніст): Ним може бути особистість, яка є центральною для подій описаних у романі. Він може мати свої власні переживання та конфлікти, з якими зіштовхується протягом оповідання. Реалізація його

резильєнтності може полягати в тому, як саме він може вирішувати свої проблеми, яким чином він реагує на стресові ситуації та як він випереджає або долає труднощі.

Антагоніст: Тобто персонаж, який перешкоджає головному герою досягти своїх цілей. Реалізація резильєнтності може проявлятися в тому, як головний герой протистоїть цим перешкодам та переборює їх.

Співробітники або союзники: Це персонажі, які виступають з допомогою головному герою протистояти викликам та труднощам. Вони можуть надихати його, підтримувати його або допомагати знаходити рішення у складних ситуаціях.

Побічні персонажі: Це інші персонажі, що відіграють роль у реалізації концепту резильєнтності. Вони, наприклад, мають свої власні історії та переживання, які також впливають на хід подій у романі.

Розглядаючи кожного з цих персонажів окремо, ми можемо виявити, як саме вони проявляють свою резильєнтність у відповідь на життєві випробування та як їхні дії впливають на хід оповіді.

У романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі автор вдало використовує різноманітні метафори та символіку, щоб поглибити теми резильєнтності, природи та життя. Використані літературні прийоми передають для читачів розуміння переживань та світ героїв зсередини й також передають складні філософські ідеї. Роман дійсно вражає своєю глибиною та відкритістю, а його символіка та метафори роблять читання більш захопливим.

2.2 Аналіз образів та сюжетних ліній, пов'язаних із подоланням стресових ситуацій та труднощів

Усі образи та сюжетні лінії, що пов'язані з подоланням стресових ситуацій та труднощів у романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі глибоко проникають у психологію персонажів і їхні внутрішні конфлікти. Головні герої стикаються з

Непередбачувані випробування, що створюють стрес і небезпеку для головних героїв. Проте вони демонструють витримку, сили духу та готовність адаптуватися до нових умов, навіть незважаючи на всі ті обставини. Образи цієї боротьби змінюються від переживань самотності та безпорадності до активної боротьби за виживання та самореалізацію.

Сюжетні лінії дозволяють відстежувати еволюцію героїв, їхнє зростання та перетворення. Подолання труднощів вимагає від них не лише зовнішніх зусиль, але й внутрішньої перебудови світогляду та цінностей. Через це сюжетні лінії стають важливим інструментом для відображення процесу персонального росту та зміни.[9]

Аналіз образів та сюжетних ліній у "Мемуарах корови" дозволяє краще розкрити тему резильєнтності, показуючи, як персонажі реагують на життєві випробування та змінюються під їх впливом.

У досліджуваному романі різноманітні образи та сюжетні лінії, які пов'язані з подоланням труднощів та стресових ситуацій, відображають різні аспекти резильєнтності героїв.

Імпровізація та витримка: Герої виявляють здатність до швидкої реакції на непередбачені ситуації. Вони не здаються під тиском обставин, а намагаються знайти найкращі шляхи виходу з складних ситуацій.

У романі Бернардо Ачагі, імпровізація та витримка представлені як ключові елементи резильєнтності як самого головного героя, так й інших персонажів.

Імпровізація: Персонажі можуть справді швидко та ефективно реагувати на непередбачувані обставини. Вони адаптуються до нових пригод, навіть попри те, що вони можуть здаватися не зовсім зручними чи небезпечними. Наприклад, у складних ситуаціях головний герой знаходить нестандартні рішення, які допомагають йому подолати перешкоди.

Витримка: Герої виявляють стійкість та витримку в умовах стресу та труднощів. Навіть у найскладніших ситуаціях вони не втрачають оптимізму та

вірять у свої можливості. Вони зосереджуються на пошуку рішень та не здаються перед труднощами.

Таким чином, імпровізація та витримка допомагають героям пристосовуватися до змін у середовищі, знаходити творчі рішення та залишатися стійкими в умовах непевності. Ці якості визначають їхню резильєнтність та допомагають їм подолати будь-які складнощі.

Далі це емоційна стійкість: Герої проявляють велику міру емоційної міцності, зберігаючи розуміння та контроль над своїми почуттями навіть у найважчі моменти.

Здатність героїв контролювати власні емоції та залишатися стійкими в умовах стресу та невпевненості, демонструє саме високу емоційну стійкість героїв. Тож нижче представлені деякі аспекти емоційної стійкості персонажів:

Самоконтроль: У зображуваних героїв присутня ця здатність самоконтролю навіть у всіх складних ситуаціях. Вони не дозволяють своїм емоціям перевищувати їхню здатність раціонально мислити й приймати розумні, виважені рішення.

Оптимізм: Герої підтримують позитивний настрій та вірять у свої можливості, навіть у найтемніші часи. Вони дивляться на ситуацію з оптимізмом і шукають способи вирішення проблеми, незважаючи на негативні обставини. Навіть у звичайному житті люди мають брати приклад із головних героїв цього роману, як потрібно діяти та залишатися справжнім оптимістом, щоб не сталося.

Адаптація до стресу: Головні персонажі пристосовуються до стресових ситуацій та швидко відновлюють свій емоційний стан після них. Вони не дозволяють негативним емоціям заволодіти собою, а замість цього просто шукають способи зняти стрес та забути про все.

Загалом, емоційна стійкість допомагає героям пристосуватися до викликів і труднощів, зберігати позитивний настрій і продовжувати йти тільки вперед, незважаючи на темні часи у житті.

Важливим елементом резильєнтності є також здатність шукати допомогу в інших людях та надавати її. Герої співпрацюють, щоб допомогти один одному, коли дійсно все складно та незрозуміло.

У романі "Мемуари корови" Бернардо Ачагі, показано, як співчуття та підтримка від інших персонажів можуть впливати на резильєнтність героїв та допомагати їм подолати труднощі. Ось деякі аспекти цього:

Через вираження співчуття та розуміння, інші персонажі можуть надати емоційну підтримку героям у складних ситуаціях. Це допомагає їм відчувати себе менш самотніми та зміцнює їхню внутрішню силу.

Крім емоційної підтримки, інші персонажі можуть також надавати практичну допомогу у вирішенні проблем, включаючи фінансову допомогу, поради, ділові контакти або навіть фізичну допомогу у виконанні завдань.

Співчуття та підтримка від інших можуть підвищити самооцінку героїв та допомогти їм вірити лише у себе. Тож ця віра сприяє розвитку їхньої резильєнтності та зміцненню внутрішнього потенціалу.

У різноманітних важких ситуаціях персонажі відчувають певну нестабільність або невпевненість. Тож не менш важливим є саме співчуття та підтримка від інших персонажів, які можуть надихати їх на здійснення правильних рішень та допомогти їм подолати невизначеність.

Загалом, співчуття та підтримка відіграють провідну роль у зміцненні резильєнтності героїв та допомагають їм пристосовуватися до складних умов та викликів життя.[7]

Через різні випробування герої розвивають всередині себе ту справжню силу та впевненість, які допомагають при подоланні будь-яких перешкоди.

Внутрішня сила - це важливий аспект психологічної стійкості, що допомагає особистості або персонажу подолати труднощі, змагання та виклики, зберігаючи емоційну стійкість і розвиваючись навіть у найскладніших обставинах. Таким чином, виділяються такі аспекти внутрішньої сили:

Детермінація: Внутрішня сила виявляється у визначеності цілей і наполегливості у їх досягненні, незважаючи на перешкоди.

Самоповага: Впевненість у зусиллях та можливостях допомагає особистості подолати негаразди та навіть зростати на них.

Оптимізм: Позитивне ставлення до життя і впевненість у кращому майбутньому є важливими складовими внутрішньої сили.

Стійкість до стресу: Здатність зберігати емоційну стабільність та спокій у стресових ситуаціях допомагає зберігати рівновагу та зосереджуватися на рішенні проблем.

Вміння адаптуватися до змін і вчитися на помилках є важливими аспектами внутрішньої сили. Це дає можливість персонажам адаптовуватися до всього нового і розвиватися.

В романі "Мемуари корови" прослідковується те, як головні герої проявляють внутрішню силу, долаючи випробування, змагання та негаразди, при цьому мати змогу зберегти свій емоційний стан і розвиваючись на їх основі. Ця внутрішня сила допомагає їм пройти через складні ситуації та зробити важливі висновки для свого розвитку.

Автор вдало втілює концепцію резильєнтності через розкриття глибоких внутрішніх сил героїв, які долають труднощі, змагання та випробування. Їхня витримка, емоційна стійкість та адаптація до змін, дозволяють їм не лише вижити, але й розвиватися навіть у найскладніших умовах. Роман надихає читачів на те, що потрібно вірити у власні можливості та показує, що справжня сила приходить зсередини, і при цьому допомагає долати будь-які перешкоди на шляху до самореалізації та щастя.

ВИСНОВКИ

У розділі "Реалізація концепту резильєнтності в літературному творі" проведено докладний аналіз поняття концепту резильєнтності та різних стратегій його реалізації у літературі. Починаючи з розгляду сутності резильєнтності та різноманітних підходів до його аналізу, були встановлені ключові елементи цього поняття, такі як здатність пристосовуватися до стресових ситуацій, виживання та посттравматичне зростання після стресу.

Далі були проаналізовані теоретичні підходи до дослідження ідеї резильєнтності у художній літературі, зокрема психологічний, соціологічний, культурологічний та літературно-критичний. Кожен із цих підходів дозволяє досліджувати різні аспекти поняття через художні образи, сюжетні лінії та контекст художніх творів.

Потім було розглянуто застосування концепції резильєнтності в сучасному літературознавстві, де було показано, що ця концепція є важливою частиною у розумінні та аналізі художніх творів. Крім того, досліджено роль літературного твору у формуванні читацької аудиторії та її розумінні самого поняття резильєнтності, показано, як література може впливати на читачів та сприяти їхньому розвитку як особистостей.

Усе це дозволяє зрозуміти важливість та значення концепції у літературі та її вплив на формування світогляду читачів.

У цьому розділі було досліджено реалізацію концепту резильєнтності в літературному творі. Виявлено суть поняття ідеї резильєнтності та різні стратегії її реалізації, проаналізовано теоретичні підходи до дослідження поняття через літературні твори та її застосування в сучасному літературознавстві. Також вивчено роль літературних творів у формуванні читацької аудиторії та її розумінні досліджуваного концепту. Тобто цей аналіз допомагає зрозуміти, як література

впливає на наше сприйняття та розуміння резильєнтності, і як цей концепт відображається у різних літературних творах.

Аналізуючи різні теоретичні підходи та застосування поняття резильєнтності в сучасному літературознавстві, було виявлено значення літературних творів у формуванні розуміння та уявлення про резильєнтність у читачів. Розглядаючи роль літературного твору у формуванні читацької аудиторії та її розумінні резильєнтності, ми зрозуміли, що літературні твори відіграють не менш важливу роль у вихованні емоційної стійкості, внутрішньої сили та здатності пристосовуватися до складних умов життя. Таким чином, дослідження концепції резильєнтності у літературі покращує розуміння та аналізує життєві ситуації через призму літературних образів та сюжетних ліній.

Ключові моменти аналізу реалізації концепту резильєнтності у романі, наголошує на важливості цього аспекту для розуміння глибини та значення твору. Висновки допомагають зрозуміти, яким чином концепція терміну втілюється через персонажів та сюжетні лінії роману та як це впливає на розуміння та інтерпретацію твору читачами.

Розглядається роль головних персонажів у виявленні та реалізації концепту резильєнтності. Аналізуються внутрішні конфлікти героїв, здатність пристосовуватися до стресових ситуацій, а також їхня воля до виживання та подолання труднощів. Кожен з головних персонажів виявляє певні риси резильєнтності, що сприяють їхньому подоланню життєвих труднощів.

Проводиться аналіз образів та сюжетних подій, що так чи інакше пов'язані із подоланням стресу. Досліджується, як автор використовує образи та сюжетні елементи для передачі ідеї резильєнтності, які зміни персонажів проходять під час їхнього шляху до виживання та успіху.

В цілому, аналіз роману "Мемуари корови" показує, як автор Бернардо Ачага втілює концепцію резильєнтності через глибокі образи та внутрішні конфлікти

персонажів та те, як герої подолають життєві труднощі та виявляють свою силу та вольові якості.

У підсумку, аналіз роману "Мемуари корови" дозволив докладно вивчити, як автор втілює концепт резильєнтності через розвиток персонажів та розвиток сюжетних ліній. Цей аналіз підкреслив важливість розуміння та впровадження концепту резильєнтності в літературні твори для піднесення їхнього художнього та психологічного змісту.

РЕЗІЮМЕ

Mediante el análisis de diferentes enfoques teóricos y aplicaciones del concepto de resiliencia en los estudios literarios contemporáneos, este trabajo del curso revela la importancia de las obras literarias en la formación de la comprensión y percepción de la resiliencia por la parte de los lectores. Además, exploro el papel de una obra literaria en la formación del lector y su comprensión de la resiliencia, mostrando cómo la literatura puede influir en los lectores y contribuir a su desarrollo como individuos.

En otras palabras, este análisis ayuda a comprender cómo influye la literatura en nuestra percepción y comprensión de la resiliencia, y cómo se refleja este concepto en las distintas obras literarias.

Este trabajo de curso examina el papel de los personajes principales en la identificación y aplicación del concepto de resiliencia. Analiza los conflictos internos de los personajes, su capacidad para adaptarse a situaciones interesantes y su voluntad de sobrevivir y superar las dificultades. Cada uno de los personajes principales muestra ciertos rasgos de resiliencia que les ayudan a superar las dificultades de la vida. También analizo las imágenes y los acontecimientos de la trama relacionados de algún modo con la superación del estrés. El autor utiliza imágenes y elementos de la trama para transmitir la idea de resiliencia, y los cambios que experimentan los personajes en su camino hacia la supervivencia y el éxito. En general, el análisis de la novela "Memorias de una vaca"

muestra cómo el autor Bernardo Achaga plasma el concepto de resiliencia a través de imágenes profundas y conflictos internos de los personajes y cómo éstos superan las dificultades de la vida y muestran su fortaleza y fuerza de voluntad. Como resultado, a través de este trabajo he podido explorar cómo el autor plasma el concepto de resiliencia a través del desarrollo de los personajes y de la trama. Este análisis ha puesto de relieve la importancia de comprender y aplicar esta idea en las obras literarias para realzar su contenido artístico y psicológico.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ачага, Б. (2017). Мемуари корови. Видавництво Анетти Антоненко.
2. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної генології: навчальний посібник. Київ : Академія, 2006. 247 с.
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
4. Баштова Н. Юрій Шевельов і Григорій Костюк: «...На старості літ починаємо листуватися...». Спадщина. Літературне джерелознавство. Текстологія. Київ: ВД «Стилос», 2010. Т. 5. С. 352–500
5. Березовська Л. І. Теоретичні аспекти дослідження життєздатності особистості. Вісник Національного університету оборони України. 2017. № 1 (48). С. 26–30.
6. Бовсунівська Т. В. Теорія літературних жанрів : Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману : підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 519 с
7. Галич Олександр. Мемуари: масова чи елітарна література? Актуальні проблеми слов'янської філології / Ред. В. Зарва. Ніжин, 2007. С. 191–196.

8. Касьян, К. (2014). Жанрова своєрідність твору Бернардо Ачаги "Обабакоак". Іноземна філологія, (Вип. 126, ч. 1), 155–162.
9. Ролінг, Дж. К. (2005). Гаррі Поттер і Орден Фенікса. А-БАБА-ГА-ЛА-МА-ГА.
10. Франк, А. (1999). Щоденник. Сфера.